

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Landstinget. Nr. 99.

Niende Session.

47de Møde.

Onsdagen den 16de December.

(Fortsat.)

Lehmann: Jeg skal ikke opholde mig ved de **Uendringer**, dette Lovforslag er undergaaet i det andet Thing; thi, uagtet jeg ikke erkjender, at det derved har vundet Noget i Brugbarhed og Hensigtsmæssighed, maa jeg dog erkjende, at det fra første Hånd af ikke var mentet paa Andet end at være en aldeles midlertidig og foreløbig Udvei. Med Hensyn til et Spørgsmaal, der i høj Grad har beskæftiget Opmærksomheden, siden denne Sag var forberedt, nemlig om **Kjældrene**, maa jeg bemærke, at Referatet af mine **Utringer** dengang er i den Henseende noget feilagtigt; hvad enten nu Grunden er en mindre heldig Udtryksmaade fra min Side eller en mindre heldig Opfattelse af Stenographerne. Efter Tidens Indskulde jeg nemlig have sagt, at ingen **Kjælder** i nogen **Kjøbstad** maatte benyttes til **Beboelseseleilighed**, men dette har jeg ikke sagt, eller i alt Fald ikke villet sige, og jeg har derfor ingen Anledning havt til at tage **Sættene** ind for den i **Slagelse** opstaaede Storm. Som **Beviis** herfor vil jeg anføre, at mit **Udringsforslag** var indleveret til **Formanden**, inden Referatet af mine **Utringer** var nedskrevet, end sige trykt. Har jeg altsaa udtalt mig saa, har det været en ligefrem **Fortalelse**. At Lovforslaget skulde blive vedtaget saaledes, som det her af Landstinget blev besluttet, anseer jeg for i høj Grad **onskeligt**, og jeg skjønner ikke, at, hvad der er blevet anført herimod, har nogen særdeles **Betydning**. Jeg føler mig saaledes

ikke rørt ved det **Argument**, at selv **Dyrene** have **Ret** til at bygge deres **Huler** i **Jorden**, og at altsaa **Mennesket** ifølge **Reglen** om **Elgeberettigelse** maatte have den samme **Ret**. Jeg troer endvidere ikke, det er aldeles **correct** at sige, at **brystsyge Folk** have **Godt** af at leve i **lugtig Luft**. Det kan maaskee gælde med **Hensyn** til **Ceylon** og **Madeira**, men jeg troer ikke, at den **Fugtighed**, der **tilvelebringes** i **daunse Kjældere**, vil **baade** dem. Jeg hører heller ikke til dem, der **sætte sig paa** det **Standpunkt** ikke at tage **mindste Hensyn** til **statistiske Oplysninger**, og som mene, at de **Æneste**, der ikke forstaae sig paa **lægevidenskabelige Spørgsmaal**, ere **Lægerne**. Jeg kan for mit **Bev**kommende ikke fravige den **Anskuelse**, at selv fra et **almindeligt menneskeligt Standpunkt** maa man være **berettiget** til at **tillegne** sig det, **hvorefter** det er givet, at alle **competente Læger** ere **temmelig enige**. Imidlertid kan jeg meget godt forstaae, at der er **Anledning** til at gaae meget **varsomt** tilværts, **ihvorvel** jeg ikke kan troe, at det kan **betragtes** som det **mindste Indgreb** i **Frigheden**, hvis det herefter **forbydes** at bygge nye **Kjældere** til **Beboelse**. Jeg kan ikke skjønne **Andet**, end at selv med **Hensyn** til den meget **uventede Forkjærlighed** ikke blot for de **bestaaende**, men ogsaa for **eventuelle Kjældere** vil **Loven** kunne gjøre **nogen Nytte**. Hvad den anden **vedtagne Forandring** angaaer, at man har sat **3%** **istædfor** **4** **Alen** som **Minimum** for **Smaaleiligheder**, kan det være, at det er en **hensigtsmæssig Forandring**; thi **ihvorvel** der kunde være **Grund** til at **fastsætte** ikke at bygge saa **lavt**, kan dog heller ikke **affees** sig, at det kunde udøve en **mindre heldig Indflydelse** paa **vedkommende Beboeres Udgifter**, navnlig med **Hensyn** til **Opvarmning**. Jeg